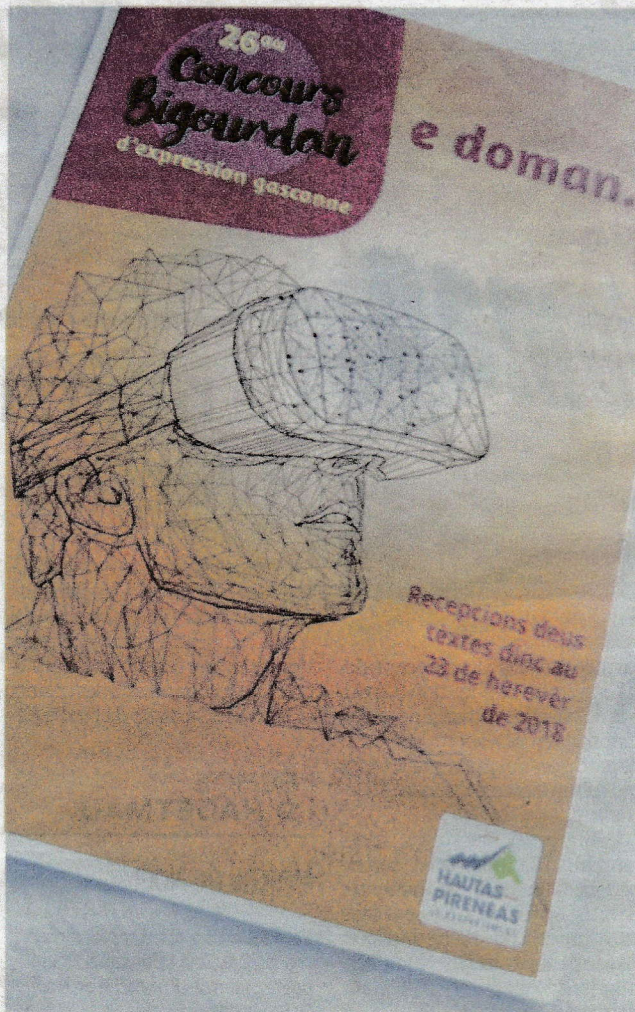

Presep vivent

En aqueth temps de Nadau que preparan un chic pertot representacions de la Nativitat. Autament dit las deu « presep » o de la « grèpia » segon ua tradicion establida au hui deus sègles. Que deu pro solide au sent Francés d'Assisa mes, plasenta, n'empacha pas de saunejar e, sonque un momentòt, d'espier lo monde dab la naïvetat d'un mainat o d'ua mainadeta. Dens lo cicle de Nadau, la hèsta de l'Epifania, tanben aperada "los Reis", en ligason dab l'èvangèl deu sent Matiu que parla de sabents o magues, arribats d'Orient per adorar l'enfanton divin, a pro d'importància. Normalement, aquera "manifestacion de Diu" (lo sens originau) que cad lo 6 de genèr. Mes, pr'amor deu calendrèr e deu hèit que, a nòste, n'es pas un jorn oficiau de repaus o "feirat", que la celebran lo permèir dimenge de genèr. Dens l'abadia girondina de Sent Fèrmer (de cap a las termièras orientaus de l'Entre-duas-Mars), segon ua tradicion establida despuish 1990, qu'i averà ua « grèpia viva » ». Lo petit vilatge se tròba a costat de Montsegur, de Pelagrua e – aquò ne s'inventas pas – a costat de Diu l'i Vòl (Dièulivol en grafia administrativa). Qu'an per costuma d'organizar un presep vivent au parat d'ua missa dita e cantada en òc. Los Reis Magues, lo Jausep, la Maria e lo Ninòt, un buèu, un ase, chòcas e anheths qu'i seràn donc aqueth dimenge 7 genèr (10 h 30). L'abat Jòrdi Passerat, majorau deu Felibrige, celèbrarà l'Eucaristia (l'accion de gràcias) e predicarà dens lo son gascon imatjat de Lomanha. Los cants son prepausats per lo « Poton de Tolosa ». Arron, taulejada gascona dab musica e cantas (06 14 77 04 73 ou chantal.blouin@orange.fr).

Los Landés pòden participar au Concors bigordan d'expression gascona. FOTO J.-J.F.

Que'm pausèri questions en veder aqueths Anglés amorós de la canta occitana... Qu'an belèu quauques luenhès ajòus qui vivèn en Guiana, a Bordèu, Liborna, Sent Macari o Baiona. Quauquas brigals de gascon demòran dens las lors veas o lo còr.

Ensenhament

Lo 27/03 aquera rubrica « Parlam gascon » escrivè que, pareishut au Jornau Officiau de la Republica francesa (n°0070 du 23 mars 2017), un arrestat deu 15/03 signat de la ministra de l'educacion nacionau e de la soa collèga de la fonccion publica anonciava la creacion d'ua agregacion per las lengas de França. L'opcion occitan-lenga d'òc estó prevista a costat de l'euskara, deu breton o deu catalan... La rubrica ajustè que, per contre, podèvan crànher que los pòstes de professors metuts au concors que's poderèn comptar suus dits d'ua sola man. A mensh d'un miracle dens la nòstra Republica Jacobina. Aquò s'es confirmat : un pòste sonque ! Dab aquò, inutil de's chepicar preu francès. Qu'es briga miaçat per l'èrsa de las lengas ditas « regionaus » qui, qu'es l'ocasion d'ic rapelar, « appartenen au patrimòni de la França » com ac ditz la Constitucion revisada en 2008. Mes saben qu'au país de

Montesquieu l'esprit de las leis es a còps misteriós. Mèste de conferèncias en occitan a l'Universitat de Montpelhèr e president de la Federacion deus Ensenhants de Lenga e Cultura d'Òc, lo Yan Lespoux qu'a chic gostat l'ahar e qu'a pres la soa pluma entà escri ver au Ministre. La soa reaccion ques pòt léger sus www.felco-treo.org/Suu medish site que tròban ua mapa interessanta : totas las escòlas, tot los collègis e licèus on s'ensenha l'occitan-lenga d'òc (que l'aperin gascon, lengadocien, provençau o lemosin segon las grans regions).

A Bordèu

Lo quite Yan Lespoux, medoquin d'origina, participarà lo 18 de genèr a Bordèu (libraria "La Machine à lire") a la presentacion de dus libes publicats per las Premisas universitàrias de Bordèu, l'un sus las òbras d'un obrèir republican de Bordèu, Théodore Blanc, e l'autre sus un tèxte a perpaus d'ua campanha electorau au sègle XIXau en Gironde (www.lamachinealire.com).

De legir per meditar

Que tròban quauquas pepitas dens lo quotidian en linha www.jornalet.com Aquera « Gasetta occitana d'informacion », hòrt atentiva a totas las questions de las minoritats

linguisticas, aus debats de societat o a la situacion en Catalonha e Val d'Aran, a tanben ua rubrica « opinion » on, a còps, se tuman anallissas, observacions e prepausicions. Tot recentament, a la lutz de quauques exemples en Provença e Comtat de Nica, lo Laurenc Revèst a publicat ua seria sus la destruccion de las tèrras d'òc : abandon de vilatges, alienacion de tèrras per « rason d'Estat », e sustot cambiamet de mentalitats. Que pren notadament l'exemple de l'americanizacion deus esprits que contunha de trucar capvath las tèrras nòstas, batejadas « deu Sud », mentre que los mots « Sud » e « sudista », s'espian l'istòria, an ua significacion estranha e que's pòt discutir.

Sus Òc Tele

Que'vs aconselhè de har vir a vòste lo darrèr filme deu Patric Lavaud, « Escotar los ausèths arribar ». Pertrèit de l'André Faugère (1917-2016), paisan d'Uestèta (Vasadés), aqueth documentari en òc de 52 minutas, sostitolat en francés, permet d'entèner lo gascon d'aqueth parçan a la limita de las Lanas e de la Gironde, de har parlar las gents sus la lor enfància, sus lo rapòrt qu'an avut, autes còps, dab la lenga nòsta. La projeccion d'aqueth filme permet de lançar un debat, d'aviar belèu ua presa de consciéncia e, sustot, d'estudiar lo blaish de parlar. Excellent per animar un cors de gascon ! Qu'i a mejan de veder lo film en linha sus la cadena Oc Tele (<http://www.occitele.com>). Qu'es disponible dinc au mes de heurèr. De notar que sus la medisha cadena que podetz espier diferentas emissions sus tèmas barrejats. Qu'i tròban per exemple l'emission « D'Òc Show » que's desplaça regularament capvath lo territòri occitan, au mensh deu Lengadòc a la Gasconha. Çò qui comença de har gran...

Concors bigordan

Lo 26au concors bigordan d'expression gascona organizat preu Conselh Despartementau 65, qui s'engatja tostemps per la lenga occitana, a per tèma, en 2018, « E doman... » Que comprenen qu'es prepausat de har marchar l'imaginacion e d'escriver sus l'avenir, los temps qui arriban. N'em pas segurs de gran causa : evolucion de la natura, tecnicas, vita-vitanta... La lenga d'òc, autan qu'ua auta, pòt tot disar e tot escriver. Los gavidaires d'aqueth populari concors bigordan en occitan de Gasconha saben tostemps trobar un tèma originau : « La paür » en 2016, « Nòstra tèrra », en 2015, « Contes, hèitas e monde d'alhurs » en 2014 e, en 2013, que calè parlar deus grans sitis e petits endrets en Gasconha. Entresenhas : Ostau deu despartament, 66, arrua G. Manent, CS 71 324, 65 013 Tarba Cedex 9 o robert.tamburello@ha-py.fr, 05 62 56 78 65.

Jean-Jacques Fénié

Cantaires d'Oxford

Ne sèi pas se per lo 24 o lo 25 de deceme cantaràn « Revelhatz vos mainadas », « Pastors e pastoretas » o lo « Som, som, som » creat per lo Jan de Nadau, mes los distingats « Oxford Trobadors » son passats dens lo darrèr magazine en òc « Viure al país », (França 3). Aqueths Anglés qui cantan meilèu las òbras occitanas medievales, an arcuelhut recentament tres cantaires de nòste. Dus de Peiraguda (Peirigòrd) e lo Jan de Nadau – lo berret tostemps suu cap. Dens la sala de musica de l'illustra universitat britanica an tanben retronit « l'Immortèla », l'incontornabla « Aqueras montanhas » e quauquas autas. Belèu que cantèren la beròia e un chic oblidada « Sona las campanas, Maria-Loís... », de circostància per la nuèit de Nadau : « En tèrra de Bearn, tan beròia e tan doça/Es vadut un ninòt, un arrosèr qui possa... ».